

Написано от Христо Христов
Сряда, 26 Май 2021 11:10

В петък, 28 май 2021 г., Общото събрание на съдиите от Върховния административен съд (ВАС) ще разглежда за решаване в закрито заседание тълкувателно дело №9 заведено още през 2019 г. по искане на тогавашния главен прокурор Сотир Цацаров за уеднаквяване на съдебната практика на съда по дела срещу решения на Комисията по досиетата, с които тя осветява вече установени от нея сътрудници на тоталитарните комунистически служби, но обявявайки ги в различна от първия път ръководна длъжност, която са заемали, заемат или за която кандидатстват.

Това стана ясно от разпореждане на председателя на ВАС Георги Чолаков, публикувано на сайта на съда.

Заседанието по този изключително важен за продължаване на процеса по осветяването на сътрудниците на Държавна сигурност и разузнавателните служби на БНА казус ще се разгледа в закрито заседание на Общото събрание на съдиите от ВАС, се разбира още от разпореждането на неговия председател.

Поради извънредна епидемична обстановка, наложена от пандемията с ковид-19, заседанието ще бъде проведено посредством видеоконферентна връзка между съдиите.

Написано от Христо Христов
Сряда, 26 Май 2021 11:10

Как се стигна до делото?

Както **desebg.com** информира с предишни публикации своите читатели ВАС беше сезиран за проблема през юли 2019 г. от тогавашния главен прокурор Сотир Цацаров по инициатива на председателя на [Комисията по досиетата](#) Евтим Костадинов.

През декември същата година ВАС образува тълкувателно дело, което Общото събрание на съда разгледа през ноември 2020 г.

На 29 януари 2021 г. Общото събрание на ВАС изслуша становищата по казуса, а в петък се очаква да бъде взето тълкувателно решение, което следва да уеднакви противоречивата практика през последните няколко години

Общото събрание на ВАС трябва да отговори „да“ или „не“ на по въпроса :

„Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия има ли материална компетентност (извън случаите по чл. 28 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия) да се произнася с второ и последващи решения с диспозитив „обявява установената и обявена принадлежност“ към органите по чл. 1 от същия закон за конкретно лице, при липсата на нови доказателства, за което вече е влязло в сила нейно решение е установена и обявена такава, предвид императивната разпоредба на чл. 26 от същия закон?“

Противоречивата съдебна практика на ВАС

Казусът беше забъркан от самия ВАС. След като близо 10 години съдът имаше единна практика, потвърждаваща решенията на Комисията по досиетата изведнъж някои

Написано от Христо Христов
Сряда, 26 Май 2021 11:10

съдии започнаха да се опитват да наложат тезата, че последващо огласяване на сътрудниците може да се извършва само, ако Комисията установи нови факти относно принадлежността на агентите.

Desebg.com припомня, че при приемането на действащия закон за досиетата в края на 2006 г., което стана с рядък политически консенсус, парламентът не делегира права на Комисията да събира доказателства, а само да установява и обявява принадлежност при наличието на определени в закона архивни документи, тъй като законодателят бе взел предвид голямото прочистване на досиетата от БКП/БСП в началото на 1990 г.

Впоследствие се оказа, че въпросните съдии, които се отиват да наложат цензура в дейността на Комисията по осветяването на сътрудниците, по един или друг начин са зависими от тоталитарните мрежи на ДС (едни от тях са започнали кариерата си на юристи във факултета на ДС в школата в Симеоново, а други съжителстват с агенти на ДС).

Какво би се случило, ако ВАС наложи цензура на Комисията по досиетата?

Какво на практика би се получило, ако ВАС режи да си плюе в лицето и наложи цензура върху решенията на Комисията по досиетата, с които тя осветява сътрудниците в различните им ръководни длъжност?

Да вземем например предстоящите извънредни парламентарни избори. По закона за досиетата Комисията е задължена да извърши проверка на всички кандидати за народни представители и да огласи данните преди изборите, за да може да се спази правото на обществото за информиран избор.

Ако ВАС наложи цензура Комисията обаче няма да може да огласи онези сътрудници сред кандидат-депутатите, които тя е обявила с предишни свои решения, но в качеството им на лица, заемали други ръководни длъжности.

Написано от Христо Христов
Сряда, 26 Май 2021 11:10

Да разгледаме конкретен случай: кандидатът на БСП и водач на листа Велизар Енчев. Комисията е установила и обявила неговата принадлежност през годините в качеството на лице, заемало или заемащо различни ръководни постове – като посланик, като кандидат за народен представител в предишни Народни събрания, като журналист и водещ на предавания в електронни медии, като лидер на партия и като кандидат за евродепутат.

Ако съдът клекне пред противниците на отварянето на досиетата, които отдавна жадуват този процес да спре, ние няма да може да научим от Комисията по досиетата, че сътрудникът на ДС Велизар Енчев се е кандидатира за още един важен пост – народен представител в 46-то Народно събрание. Защото с подобно решение ВАС ще блокира дейността на Комисията по досиетата по осветяването на сътрудниците.

Или просто казано ВАС ще скрие агентите на тоталитарните комунистически служби.

И тази опасност би се реализирала 31 години след началото на прехода, в който едно от първите неща, които хората поискаха бе да се разкрият сътрудниците на репресивния апарат на БКП.

Защо точно сега съдът се разбърза?

Не може да не направи впечатление, че изведнъж ВАС се разбърза да вземе решение, след като минаха почти две години, откакто беше сезиран. И вземането на решението ще съвпадне точно с времето, когато действа получервен служебен кабинет, назначен от президента Румен Радев, който няма никакви морални скрупули да го съветват агенти на Държавна сигурност.

В миналото има много примери, когато съдебната система се е влияла от политическата конюнктура.

Написано от Христо Христов
Сряда, 26 Май 2021 11:10

Например през 1993 г., когато БСП не бе на власт Върховният съд осъди на първа инстанция Тодор Живков на 7 година за злоупотреба с власт. Само две години по-късно съдът взе, че прие решението, че Живков бил държавен глава и по силата на новата Конституция може да бъде съден само и единствено за държавна измяна (нищо, че генералният секретар на БКП никога да не е бил държавен глава, а председател на колективен орган – Държавния съвет).

Същото се получи и с бившия министър на вътрешните работи (1990) ген. Атанас Семерджиев и началника на архива на ДС в МВР ген. Нанка Серкеджиева, които на първа съдебна инстанция бяха осъдени като виновни за незаконното прочистване на досиетата през 1990 г. тайно от политическата опозиция и обществото, но след това делото така бе заматано, че Семерджиев и Серкеджиева си починаха необезпокоявани и ненаказани от българското „правосъдие“.

Така че няма да е голяма изненада, ако ВАС се осмели да вземе решение против волята на обществото и законодателя от 2006 г., за да угоди на тези, които днес са на власт. Съвсем скоро ще разберам дали това ще се случи.

ОЩЕ ПО ТЕМАТА:

Позиция на юриста проф. Веселин Вучков, министър на вътрешните работи (2014-2015) – [виж ТУК](#).

Интервю с адвоката и специалист по достъпа до обществена информация Александър Кашъмов – [виж ТУК](#).

Позиция на Атлантическия съвет на България – [виж ТУК](#).

Становище на Комисията по досиетата – [виж ТУК](#).

Становище на главния прокурор – [виж ТУК](#).